

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

Inges per epost till gavleborg@lansstyrelsen.se

Göteborg den 29 februari 2024

YTTRANDE ÄRENDE DNR 3786-2023

Länsstyrelsen Gävleborg bereder rubricerat ärende och har gett Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) tillfälle att yttra sig över Eyrstrasalt Offshore AB:s (Bolagets) ansökan.

Undertecknade har anmält sig som ombud för SPF och med hänvisning till behovet av tid för att gå igenom ärendets prövningsunderlag, samt med hänsyn till en pågående omfattande förhandling, begärt anstånd att inkomma med ett yttrande till och med den 22 mars 2024. Länsstyrelsen har enbart beviljat anstånd för halva den begärda tiden. Som ombud för SPF inkommer vi med följande yttrande.

INSTÄLLNING

SPF motsätter sig en etablering av den ansökta vindkraftparken.

SPF anser i *första hand* att ansökan ska avvisas eftersom prövningsunderlaget har sådana brister att det inte kan läggas till grund för en prövning av den ansökta verksamhetens påverkan på yrkesfisket. Det föreligger därför processhinder.

För det fall länsstyrelsen anser att ansökan kan läggas till grund för en prövning anser SPF i *andra hand* att ansökan ska avslås eftersom verksamheten kommer innebära en mycket negativ påverkan på fiskbeståndet och därmed utgöra ett påtagligt försvårande av yrkesfisket.

1 ALLMÄNNA SYNPUNKTER

SPF ställer sig negativ till havsbaserad vindkraft på sådana fiskeplatser som nu är aktuella d.v.s. där fisken reproducerar sig eller har en större del av sin livscykel. Det saknas tillräcklig forskning och kännedom om vilken inverkan en etablering av vindkraftparker får på den marina miljön och särskilt på olika fiskarter.

För att vindkraft till havs överhuvudtaget ska kunna övervägas utifrån påverkan på fisket anser SPF att påverkan behöver bedömas utifrån långtidsstudier (minst tio år) vid befintliga vindkraftparker. Att studera påverkan på fisket över tid är särskilt viktigt då vindkraftsetableringar påverkar fisket både över och under vattenytan d.v.s. både från till exempel de mikroplaster som verken kan släppa ifrån sig och från nya strukturer, turbulens, buller etc. under vattenytan.

Det är, mot bakgrund av vad som anförts ovan, viktigt att det för vindkraftparker som ges nya tillstånd ställs höga krav på flerårig datainsamling för att inhämta ytterligare kunskap. För pelagiskt fiske är samexistens med vindkraft i dagsläget omöjligt och vindkraftsetableringar konkurrerar därför med yrkesfisket.

Att det saknas forskning, både i det nu aktuella ärendet och inom ramen för likande tillståndsansökningar, innebär emellertid inte att det saknas kunskap. SPF:s medlemmar har bedrivit yrkesfiske över flera generationer och har en gedigen och omfattande yrkeskunskap och erfarenhet kopplad till bland annat bottenförhållanden, fluktuationer under och mellan år i fiskbestånd och fiskens kondition samt hur fisken rör sig och ansamlas under olika tider på året. Vad SPF anför i fråga om den ansökta verksamhetens påverkan på fiskbeståndet och yrkesfisket bör alltså beaktas särskilt i prövningen.

2 BRISTER I MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN

2.1 Inledning

Sammantaget anser SPF att Bolagets prövningsunderlag, såvitt avser bedömningen av påverkan på yrkesfisket och fiskbestånden, är så bristfälligt att det inte kan läggas till grund för en bedömning av verksamhetens tillåtlighet enligt miljöbalken.

SPF konstaterar att både Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelsen i sina tidigare yttranden identifierat stora behov av kompletteringar från Bolaget när det gäller information om strömmingens lek och genetiska tillhörighet vid Eystrasalt. Det är SPF:s uppfattning att Bolaget inte har efterlevt de identifierade kompletteringsbehoven. Såvitt SPF har kunnat utläsa har Bolaget inte besvarat de

frågor som myndigheterna ställt och Bolaget redogör inte heller för om och hur fisksamhället kan påverkas av en vindkraftsetablering på saltbanken.

SPF känner stor oro kring de omfattande bristerna i Bolagets prövningsunderlag generellt, och särskilt avseende strömmingens lek på Eystrasalt. Nedan redogörs mer detaljerat för de brister som SPF har identifierats i prövningsunderlaget.

2.2 Yrkesfiskets bedrivande

Prövningsunderlaget är synnerligen bristfälligt gällande beskrivningen av yrkesfiskets bedrivande. Detta då det endast baseras på fisket under fyra års tid (2017-2020 och i ett fall istället endast åren 2014-2015). En rimlig referensperiod måste utgöras av i vart fall minst tio års fiske, och helst betydligt längre än så för att på ett korrekt sätt visa fiskets variationer över tid utifrån naturliga variationer och förändringar inom förvaltningen. Tiden bör ställas i relation till vindkraftparkens beräknade livstid.

Fiskets bedrivande utifrån VMS-data visualiseras i prövningsunderlaget i kartbilder aggregerat i ICES-rektanglar. Den stora nackdelen med att illustrera fisket på detta sätt är att man inte får en verklig uppfattning om fiskets geografiska bedrivande, d.v.s. hur de olika tråldragen går. Parkens placering riskerar att bryta vissa fiskemönster utan att detta tydligt uppmärksammas. Detta gör också att man kan underskatta värdet av det yrkesfiske som bedrivs inom parkområdet, då det kan hänga samman med tråldrag som till en del sträcker sig även utanför parkområdet.

Mot bakgrund av ovan anser SPF att analysen gällande yrkesfiskets bedrivande är så pass bristfällig att den inte kan läggas till grund för en prövning av verksamhetens tillåtlighet i förhållande till yrkesfisket.

2.3 Ekonomisk analys av yrkesfisket

I prövningsunderlaget har Bolaget fokuserat den ekonomiska analysen av konsekvenser för yrkesfisket på direkt bortfall av fiske genom den yta som tas i anspråk av den planerade parken. I denna bedömning finns ingen hänsyn tagen till eventuell negativ påverkan på fiskbestånden.

Som en ”övrig gräns för effekterna på fisket” används 100 procent bortfall av det fiske som idag bedrivs inom projektområdet vilket, med hänsyn till det påtagliga försvårande den ansökta verksamheten kommer innebära för strömmingens lek i Eystrasaltområdet enligt nedan, av allt att döma är en helt felaktig grund för beräkning av den ekonomiska påverkan på yrkesfisket. Utöver detta är värdet som används i beräkningen (4 kr/kg för konsumtionsfisk och 2 kr/kg för industriellt ändamål) helt felaktiga. Korrekta värden är minst de dubbla.

2.4 eDNA-provtagning

Bolaget har genomfört en fältundersökning kombinerad med eDNA-provtagning vid två tillfällen (juni och september 2020).

Det är SPF:s uppfattning att fältundersökningen är ett anmärkningsvärt undermåligt underlag för att kunna dra några slutsatser om fiskförekomst samt förekomst av eventuell lek i området. Ett tillförlitligt underlag måste baseras på upprepad provtagning under många olika tillfällen under året och under flera års tid för att kunna ge mer än den ögonblicksbild som Bolaget nu förlitar sig på som underlag för sin analys av fisksamhället. En särskilt brist i fältundersökningen är att varken mognadsgrad eller förekomst av lekande individer undersöktes.

Det bör vidare särskilt framhållas att eDNA är en osäker metod för att identifiera och/eller kvantifiera lek, vilket också framgår av underlagen.

Trots dessa brister indikerar eDNA-studien tydligt att strömmingslek sannolikt förekommer på Eystrasalt i juni. Oaktat detta utgår Bolaget tvärtom, i sin fortsatta analys av påverkan på strömming, från att någon lek inte sker inom parkområdet. I den mån fältundersökningen har gett något som helst resultat har Bolaget alltså dragit en felaktig slutsats av resultaten, som inte kan läggas till grund för en korrekt bedömning av verksamhetens tillåtlighet.

2.5 Lekområden för strömming

Mot bakgrund av uppgifterna i provningsunderlaget kan slutsatsen dras att Bolaget känner till men avsevärt förminskar betydelse av strömmingslekens förekomst vid Eystrasaltbanken. Detta trots att Bolagets fältundersökning alltså indikerar att strömmingslek förekommer.

Bolaget skriver bland annat i kapitel 9 i miljökonsekvensbeskrivningen om fisk och påverkan på fisk: ”Eftersom utförda undersökningar inte kunnat konstatera lek i området för Eystrasalt finns det inte heller skäl att misstänka att området är viktigt för ägg och larver” samt ”Som beskrivits ovan förekommer inget känt lekområde för strömming inom det planerade projektområdet”. Bolaget fortsätter ”Eftersom bedömningen utgår ifrån att strömmingen på Eystrasaltbanken inte tillhör en egen delpopulation kan berörd strömmingspopulation antas ha gott om lekområden utanför projektområdet med hög potential för lek vid kusten och vid vissa andra utsjöbankar. Sammantaget bedöms miljövärdet som liten.”

Som stöd för ovan citerat slutsatser avseende strömmingens lekområden i Bolagets miljökonsekvensbeskrivning hänvisas till en Helcom-rapport. Helcoms underlag anger endast ett mycket litet område inom det planerade vindkraftområdet som

potentiellt för strömmingslek. Vid en granskning av Helcoms underlag är det emellertid tydligt att detta endast baseras (modelleras), enligt Helcom själva, på förekomsten av vissa lämpliga habitat, inte på faktisk förekomst av lekande sill/strömning.

Helcom skriver vidare i sitt underlag att data för lekhabitat för Östersjösill/strömning ska ses som en grov uppskattning.¹ Trots detta använder Bolaget Helcoms underlag som stöd för slutsatsen att strömmingslek inte sker i parkområdet.

Vidare anger Bolaget att strömmingslek på djup större än 10 meter är sällsynt (men att en studie visar att höstlekande strömning i södra östersjön kan leka ned till ca 20 meter). Det är SPF:s uppfattning att detta påstående ger en felaktig bild av strömmingens lek. Detta bland annat eftersom det finns dokumenterat strömmingslek i Bottniska viken ned till minst 30 meter (HaV/Fiskeriverket²).

2.6 Strömmingens genetik

Det ska vidare framhållas att det i forskningskretsar är välkänt att kunskapen om höstlekande strömning är mycket bristfällig, exempelvis när det gäller på vilka djup och platser den sker och vilken andel av strömningen som är vår- respektive höstlekande. Senare års DNA-studier visar att det finns en tydlig genetisk skillnad mellan vår- och höstlekande sill/strömning.

Det finns inget som tyder på att den höstlekande strömningen kan byta lekmiljö från utsjögrunden och istället leka kustnära, så som Bolaget skriver på flera ställen i miljökonsekvensbeskrivningen. Även i denna del är alltså underlaget mycket bristfälligt.

I prövningsunderlaget framgår att Bolaget känner till att det pågår forskning när det gäller genetik och populationsstrukturer för strömningen i Bottenhavet, samt hur eventuella delbestånd migrerar och blandar sig med varandra.

Bolaget skriver att det råder okunskap om det är en eller flera delpopulationer som uppehåller sig vid Eyrstrasalt. Bolaget utgår sedan, såvitt SPF kan utläsa av underlaget, helt utan några belägg, från att strömningen på saltbanken är en del av

---

¹ Helcom 2021, Essential fish habitats in the Baltic Sea. Identification of potential spawning, recruitment and nursery areas. chrome- <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2021/09/Essential-fish-habitats-in-the-Baltic-Sea.pdf>.

² Havs- och vattenmyndigheten (Fiskeriverket) rapport Finfo 2011:3 <https://www.havochvatten.se/data-kartor-och-rapporter/rapporter-och-andra-publikationer/aldre-publikationer/finfo/2012-01-27-finfo-20113-kartlaggning-av-lekomraden-for-kommersiella-fiskarter-langs-den-svenska-ostkusten.html>.

en homogen större population som utgörs av hela beståndet i Bottniska viken. Projektet upptar då enligt Bolaget endast 0,8% av hela beståndsarealen, vilket Bolaget verkar anse som försumbart. SPF anser att det är anmärkningsvärt att Bolaget presenterar den typ av slutsatser som anförts ovan, vilka alltså såvitt SPF kan utläsa, helt saknar stöd.

Om Bolagets slutsats visar sig vara felaktig och det istället skulle vara så att det är ett eller flera delbestånd som nyttjar Eyrstrasaltbanken för sin reproduktion ställs en potentiell vindkraftexploatering av saltbanken i en helt annan dager. Vindkraftsetableringen kan i så fall orsaka en stor negativ påverkan på unika delbestånd av strömming.

Med hänsyn till vad som anförts ovan får SPF särskilt understryka vikten av att Länsstyrelsen vid bedömningen av om underlaget kan läggas till grund för en prövning av verksamhetens tillåtlighet beaktar de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken i allmänhet och kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken i synnerhet.

2.7 Påverkan på fisk och miljö

2.7.1 Suspension och sedimentation m.m.

Under avsnittet i miljökonsekvensbeskrivningen avseende påverkan på fisk av suspension och sedimentation saknas helt uppgifter om påverkan under vindkraftparkens driftsfas. SPF noterar vidare att påverkansfaktorn ändrade djup- och strömförhållanden inte nämns överhuvudtaget när det gäller möjlig påverkan på fisk. Exempelvis Forster, 2018 och Dorell et al 2022³ visar att vindkraftfundamenten kan orsaka turbulens i vattenmassan som bland annat kan resultera i erosion och suspension av bottenmaterial.

SMHI lyfter i en delrapport om regionala effekter av havsbaserad vindkraft att turbulens och omblandning kan få stora effekter för hydrografi, biogeokemi och det pelagiska ekosystemet⁴. SPF anser att underlaget även på denna punkt är bristfälligt.

Vad gäller sedimentation av suspenderat material skriver Bolaget att strömmingsägg och larver kan påverkas negativt, och att ägg kan begravas och dö. Dels argumenterar Bolaget i detta sammanhang för att strömmingslek inte sker i

---

³ Forster 2018, ICES report.

⁴ SMHI 2023 Regionala effekter av havsbaserad vindkraft
https://www.smhi.se/polopoly_fs/1.202760!/Input_till_samr%C3%A5dsunderlaget_SMHI_230821_Rev_HaV_RevSMHI%20%281%29.pdf.

området, dels för att om den ändå sker kan strömmingen leka någon annanstans, då det inte spelar någon roll för populationen som helhet.

Detta är ett anmärkningsvärt och direkt felaktigt sätt att resonera och SPF får framhålla detta som en särskilt väsentlig brist i underlaget.

2.7.2 Undervattensbuller

I Bolagets beskrivning i miljökonsekvensbeskrivningen av hur fisk kan påverkas av undervattensbuller hänvisas till en studie där fisk aggregerar inom vindkraftparker.

Detta sätt att beskriva påverkan på fisk är direkt felaktigt. Det går inte att hänvisa till hur "fisk" rent generellt reagerar då olika fiskarter har helt olika biologi. Studien av Methratta & Dardick, 2019 som Bolaget hänvisar till fokuserar såvitt SPF kan se på olika bottenlevande arter av fisk och resultaten kan därför inte generaliseras till att gälla för t.ex. strömming. Det är alltså i underlaget inte säkerställt att slutsatserna är resultatet av vetenskapliga långtidsstudier som inkluderar referensområden, och inte heller att studierna som Bolaget hänvisar till omfattar de fiskarter som är relevanta för området.

Vad som nu anfört är en väsentlig brist i Bolagets bedömning av den ansökta verksamhetens påverkan på fisket och som inte enbart är hänförlig till bedömningen av undervattensbuller, utan till verksamheten i stort.

Det saknas vidare en tillräcklig utredning om hur undervattensljud och sedimentspridning i samband med anläggning och drift kan påverka olika levnadsstadier av strömming samt strömmingens beteende i samband med reproduktion och födosök. Detta är grundläggande och mycket viktig kunskap för att kunna pröva den ansökta verksamhetens tillåtlighet i förhållande till påverkan på yrkesfisket.

2.7.3 Skuggning

Såvitt SPF kan utläsa av miljökonsekvensbeskrivningen har Bolaget inte heller bedömt hur olika fiskarter kan påverkas av de rörliga skuggorna från rotorbladen. Det är SPF:s uppfattning att rörliga skuggor kan verka stressande på fisk som befinner sig på de djup där de rörliga skuggorna kan detekteras. Med tanke på att anläggningen i stor utsträckning sker på relativt små djup är detta ytterligare en brist i Bolagets provningsunderlag.

2.7.4 Kylvatten

Vidare anger Bolaget i provningsunderlaget att det har för avsikt att släppa ut kylvatten från omriktarstationer 10 meter under ytan på flera platser i parken. Såvitt

SPF kan utläsa framgår inte vilka volymer av upphettat vatten det rör sig om, men att detta vatten kommer vara 10-20 °C varmare än det omgivande vattnet.

Prövningsunderlaget saknar, såvitt SPF uppfattar, en bedömning av hur lokal uppvärmning kan påverka ekosystemet och de organismer som befinner sig nära utsläppspunkterna.

2.8 Slutsats

Enligt 6 a § lagen om Sveriges ekonomiska zon ska en ansökan om tillstånd innehålla den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 6 kap. miljöbalken.

Med hänsyn till vad som anförts ovan känner SPF en stor oro kring de omfattande bristerna i Bolagets prövningsunderlag generellt, och särskilt avseende strömmingens lek på Eystrasalt.

Sammantaget innebär de brister som redogjorts för ovan att prövningsunderlaget inte uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Ansökan ska därför avvisas.

PÅVERKAN PÅ YRKESFISKET

2.9 Område av riksintresse

Enligt 6 § lagen om Sveriges ekonomiska zon ska vid prövning av nu aktuellt tillstånd bland annat 2-4 kap. miljöbalken tillämpas.

Enligt 3 kap. 5 § första stycket miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för yrkesfisket så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Enligt andra stycket ska områden av riksintresse för yrkesfisket skyddas mot sådana åtgärder.

Det är Havs- och vattenmyndigheten som pekar ut områden av riksintresse för yrkesfisket. Enligt lagkommentaren till 3 kap. 5 § miljöbalken kan åtskilliga vattenområden i landet ha betydelse för yrkesfisket. Vid bedömningen av om ett område är av riksintresse för yrkesfisket ska särskilt de komplicerade biologiska system som reglerar arternas utbredning beaktas, samt att påverkan på en fiskart ska ge konsekvenser för andra fiskarter.⁵

På sidan 57 i miljökonsekvensbeskrivningen anför Bolaget att ”det närmaste riksintresseområdet för yrkesfiske kust är benämnt Lönnångersfjärden Hornslandet Höllick som ligger cirka 52 km väster om projektområdet. Det närmaste

---

⁵ Michanek, Gabriel, kommentar till 3 kap. 5 § miljöbalken, Karnov.

riksintresseområdet för yrkesfiske hav är Finngrunden som ligger cirka 59 km söder om Eystrasalt.”

Sektorsmyndighetens d.v.s. Havs- och vattenmyndighetens, utpekade av område av riksintresse är endast *anspråk på riksintresse*.⁶ Ett sådant anspråk är alltså inte rättsligt bindande, och tvärtom kan ett område som inte är utpekade som av riksintresse ändå vara av riksintresse. Prövningsmyndigheten måste alltså göra en prövning i varje enskilt fall av om ett område är av riksintresse. Länsstyrelsen har alltså inom ramen för den nu aktuella prövningen att bedöma om det aktuella området är av riksintresse för yrkesfisket.

SPF:s medlemmar har fiskat i flera generationer och har mångåriga erfarenhet från fiske i Bottenviken och runt Eystrasaltbanken. Det är medlemmarnas bestämda uppfattning att banken är en mycket viktig lekplats för sommar/höstlekande strömming. Höstleken sker huvudsakligen på grundområden och bankar i utsjön d.v.s. inte kustnära. Eystrasaltbanken är den största utsjöbanken i Bottenhavet, och den utgör därför en mycket viktig lekplats för den komponent av strömmingsbeståndet i Bottenviken som är sommar/höstlekande.

Mot bakgrund av ovan är det SPF:s uppfattning att det aktuella område är av riksintresse för yrkesfisket.

Det ska i sammanhanget vidare framhållas att området inte är av riksintresse för energiproduktion. Som Bolaget skriver på sidan 64 i miljökonsekvensbeskrivningen är de närmsta utpekade riksintresseområdena för energiproduktion belägna cirka 50 km från det ansökta verksamhetsområdet.

Detta innebär alltså att om den ansökta verksamheten riskerar att innebära att yrkesfisket påtagligt försvåras ska inte en intresseavvägning mellan vindkraft och yrkesfiske göras, jfr. 3 kap. 5 § andra stycket och 3 kap. 10 § miljöbalken. Yrkesfisket ska under sådana omständigheter vinna företräde och den aktuella ansökan ska avslås.

2.10 Ett påtagligt försvårande av yrkesfisket

Inom det ansökta vindkraftområdet bedrivs ett viktigt pelagiskt fiske av svenska och finska fiskefartyg. De svenska fartygen är SPF:s medlemmar. I detta område är sillen storvuxen och lämpar sig därför väl för konsumtion. I debatten om svenskt fiske framförs ofta av olika aktörer att den sill som fångas i Östersjön/Bottniska viken i högre grad bör gå till livsmedel. Detta innebär att den ansökta verksamhetens

---

⁶ Jfr. Bengtsson, Bertil m.fl. Inledande kommentar till 3 kap. miljöbalken, Norstedts Juridik; se också Michanek Gabriel, kommentar till 3 kap. miljöbalken, Karnov.

påverkan på fisket, i ett område där sillen är storvuxen, är extra påtaglig i just detta område.

Fisket bedrivs i första hand längs med djupkurvorna längs västra och östra kanten av Eystrasaltbanken, men det är också tydligt från intervjun med finska fiskare att deras fiskemönster inkluderar tråldrag tvärsigenom det ansökta verksamhetsområdet.

Tillskillnad mot vad Bolaget gör gällande är det SPS:s uppfattning att strömmingslek förekommer vid Eystrasaltbanken. Medlemmarna i organisationen bedömer att den ansökta anläggningen riskerar att medföra allvarliga störningar av strömmingens lek som kan få varaktiga negativa konsekvenser för strömmingsbeståndet i ett större omgivande område. Vindkraftparken kommer vidare ha stor påverkan på fiskens beteende och reproduktion. Ändrade strömmar och omblandning, kroniska lågfrekventa undervattensljud och vibrationer samt elektromagnetiska fält runt nedspolade kablar kan påverka fisken, bland annat när den vandrar. Olika fiskarter reagerar olika och varje arts unika biologi behöver tas hänsyn till.

SPF ställer sig mycket frågade till Bolagets slutsats att ett pelagiskt fiske med mindre pelagiska trålar fortsatt kan vara möjligt inom parkområdet. Utifrån SPF:s medlemmars erfarenhet från befintliga vindkraftparker i dagsläget är fiske med aktiva redskap varken tillåtligt eller praktiskt genomförbart. Bolagets bedömning är alltså, såvitt SPF uppfattar, inte förankrad i verkliga omständigheter vid en vindkraftsetablering. SPF:s uppfattning är att parkområdet helt kommer omöjliggöra ett fortsatt trålfiske. Det kan i detta sammanhang framhållas att Bolagets miljökonsekvensbeskrivning under alla omständigheter skulle ha utgått ifrån detta som ett worst-case-scenario vid en bedömning av konsekvenser för yrkesfisket.

Bolaget har i miljökonsekvensbeskrivningen angett att även med skyddsåtgärder kommer strömming som befinner sig inom nästan en mils radie (9,3 km) få hörselskador vid pålningsarbeten för vindkraftparken. Dödliga skador på larver och ägg anges kunna förekomma upp till 1,8 km från pålning. SPF anser att detta av uppenbara skäl är en oacceptabel negativ påverkan på fiskesamhället och därmed på yrkesfisket.

Vidare kan följande framhållas. Sillpopulationen i västra Östersjön ("Rügensillen") har under senare tid uppvisat en historiskt dålig rekrytering och yrkesfiskarna ser ett samband med vindkraftsetableringar på eller nära tidigare lekplatser i tysk och dansk zon. I denna del av Östersjön har organisationens medlemmar över tid som vindkraftparkerna blivit allt fler också noterat att sillens vandringsmönster och beteende har förändrats. På de platser där de tidigare bedrivit fiske finns inte längre någon sill. Den har tagit andra vägar och uppehåller sig på djupare vatten än tidigare

och det är svårare för yrkesfiskarna att hitta den när de fiskar. Det är fiskarnas uppfattning att förändringarna i tid kan kopplas till den storskaliga etableringen av vindkraft där fisken tidigare har lekt. Denna erfarenhet från yrkesfiskarna bör prövningsmyndigheten ta särskild hänsyn till i prövningen.

SPF får slutligen framhålla att hänsyn i prövningen vidare måste tas till kumulativa effekter av den ansökta verksamheten, tillsammans med andra planerade parker i Bottenhavet, på yrkesfisket och dess möjligheter till tillträde till fiskeområden. Kumulativa effekter för fisket består för det första av tillgång till fiskeplatser i en ökad konkurrens om utrymmet på havet, där planerade vindkraftsetableringar längs hela Sveriges kust tar stora ytor i anspråk och omöjliggör ett fiske. För det andra finns det, som redogjorts för ovan, risk för negativa effekter på själva fiskbestånden, vilket kan få långtgående negativa följder för fisket, inte bara inom de områden där det nu planeras vindkraft, utan i betydligt större geografiska områden.

Sammantaget är det aktuella området ett så pass viktigt lekområde att det utgör riksintresse. Området är därför högst olämpligt för vindkraftexploatering. Den ansökta verksamheten riskerar att innebära mycket negativ påverkan på fiskbeståndet och kommer därmed innebära ett påtagligt försvårande av yrkesfisket. Länsstyrelsen bör därför avslå ansökan.

2.11 Villkor och avveckling

SPF noterar att det saknas villkor kopplade till skyddsåtgärder för att minimera påverkan på fisk och andra vattenlevande organismer samt kontrollprogram inriktade på att samla in kunskap om dessa organismer efter uppförandet. Det bör särskilt framhållas att det alltså inte finns några skyddsåtgärder kopplade till pålningsarbeten och grumlande arbeten trots dess uppenbara påverkan på yrkesfisket.

Som anförts ovan är det SPF:s uppfattning att den ansökta verksamheten inte ska tillåtas eftersom den skulle innebära ett påtagligt försvårande av yrkesfisket. SPF anser inte att föreskrivande av villkor är tillräckligt för att minska denna påverkan.

SPF noterar att Bolaget åtar sig ”att initiera och finansiera ett samarbetsprojekt med berörd del av yrkesfisket”. SPF är av uppfattningen att detta villkor inte uppfyller miljöbalkens krav på villkorens precisering för att kunna efterlevas. Det går inte av villkorsförslaget utläsa hur ett sådant projekt ska genomföras eller vad som avses med ”berörd del av yrkesfisket”.

Vad gäller frågan om avveckling för den ansökta verksamheten är det SPF:s uppfattning att grundförutsättningen för avveckling ska vara en fullständig avveckling och återställande av miljön till ursprungsstadiet d.v.s. det kan inte

tillåtas att Bolaget lämnar erosionsskydd eller delar av betongfundament kvar på botten.

Slutligen får SPF framhålla vikten av att ett villkor om ekonomisk säkerhet sätts med sådan marginal att det dels omfattar en fullständig avveckling och återställning, dels att det omfattar oförutsedda kostnader i händelse av till exempel konkurs för verksamhetsutövare.

Som ovan

Camilla Wikland

Amanda Mikaelsson